

stræffelig, men blot udtale et Ønske om, at man i alt Fald maa enes om et Resultat, saa Nørre-Sundby kan faa en saa stor Kirke, at om ikke just alle Beboerne, saa dog i hvert Fald nogle flere end de 300, der for Tiden have Siddepladser, kunne komme til at sidde, naar de komme i Kirke. Nørre-Sundby har jo udvidet sig overordentlig i de senere Aar, og at dette vil fortsættes, kunne vi gøre temmelig sikker Regning paa, naar Nørre-Sundby nu faar to ny Baner, hvoraf den ene allerede er færdig, og den anden bliver det om et Par Aar. Det er da sikkert ikke uden Grund, at der opstilles Krav om en Udvidelse af Kirken. Der er en anden Grund, som ogsaa maaste kunde tale lidt for Sagen, nemlig den, at der ikke uden videre forlanges Tilskud fra Statskassen. Man maa nemlig huske paa, at Kirken i Nørre-Sundby sammen med 5 andre Kirker beroppe ejes af Seminariefonden, og at Folk beroppe altsaa betale deres Kirketiende ind i Statskassen. Det samme Forhold gælder for Præsteembedet, idet Præstetienden for Nørre-Sundbys Vedkommende betales ind i Statskassen. Man forlanger altsaa ikke ligefrem en Gave af denne. Folk i Nørre-Sundby, som altsaa betale deres Tiender, hvad enten det nu er Præste- eller Kirketiende, ind i Statskassen, mene, at efterhaanden som Byen udvider sig, er Staten forpligtet til at følge med Tiden, saa at de baade med Hensyn til Kirkebygning og Præsteembede saa, hvad de mene at have billigt Krav paa. Jeg vil derfor udtale baade min Tak for, at Sagen kommer op til fornyet Overvejelse, og Ønsket om, at det maa bæres Frugt, saa at man kan komme til det Resultat, at det ikke er et ubilligt Krav, der her stilles om at saa Kirken udvidet. Maaste der ogsaa kunde være Udset til, at Spørgsmaalet om Tilleg til Præsteembedet kunde blive taget op til fornyet Overvejelse, og at man kunde komme til det Resultat, at heller ikke den Fordring er ubillig.

Berntsen: Naar jeg har tilladt mig at begære Ordet, er det, fordi jeg ikke har kunnet modstaa den venlige Invitation, som det ærede Finansudvalg ved sin Ordfører i Gaar rettede til dem af Tingets Medlemmer, der have Interesse for Sagen, om at udtale sig angaaende Spørgsmaalet om Realskolerne og Fordelingen af Statstilskuddet til disse Skoler. Jeg vil for mit Vedkommende ærlig tilstaa, at jeg har aldrig været nogen særlig Beundrer af Realskolebevægelsen, og allermindst har jeg interesseret mig for de kommunale Realskoler i Købstæderne, fordi jeg har gjort den sørgelige Erfaring, at ikke

faa Steder, hvor man for Kommunernes Regning har oprettet Realskoler i Byerne, har det nærmest været til Stade for det almindelige Borgerstolevæsen i vedkommende Købstad. Tidligere vare Forholdene saaledes, at de, der havde Magten i Byraadene, vare en lille Klite, som i Reglen bestod af den højtbeskattede Del af Byens Borgere, og det var naturligvis en praktisk Maade for disse Mænd at tilvejebringe en fyldigere Undervisning for deres Børn, naar Kommunen paa sin Regning kunde oprette en Realskole, der som Regel ikke blev søgt af fattige Børn, men hovedsagelig af mere velstillede Folks Børn i en saadan By, hvor man ikke har en Latinskole. Jeg tror ogsaa, at disse Skoler næppe have svaret til den Forventning, man har gjort sig om Virkningen af disse Skolers Undervisning paa Almuen i Købstæderne. Man havde ment, at Realskolerne vilde bidrage til at skaffe Byerne en mere intelligent og bedre oplyst Haandværkerklasse end tidligere; men Kendsgerningerne vise, at naar en ung Mand i en saadan Købstad har været paa en Realskole og faaet Præliminæreksamen, saa sætter han sig ikke hen og bliver Haandværkslærling. Jeg kan i saa Henseende henvise til det ærede Medlem for Densje Amts 2den Valgkreds (E. Christiansen), der selv er Haandværker. Han har ogsaa her i Tinget erkendt Rigtigheden af, at desværre faar man ikke nu som Haandværkslærlinge de unge Mennesker, der have gaaet i Realskole, men Haandværkslærlingene maa i Reglen rekrutteres fra Arbejderklassen. Jeg ønsker ikke, at man fra Statens Side skal opmuntre en Ordning i Købstæderne, hvorefter man indretter et Skolevæsen, der staar som en væsentlig Hindring for, at det almindelige Borgerstolevæsen kan udvikles paa en fylbig Maade. Det er dette, der skulde indrettes saa tidssvarende som muligt, for at det kan løse sin Opgave navnlig over for den fattige Del af Befolkningen i Byerne saa vel som paa Landet. Og hvad Realskolernes Virksomhed for Landalmuen angaar, maa jeg sige, at min Erfaring er den, at som Regel gaa de, der have faaet Præliminæreksamen, ikke tilbage til Landbruget. Derimod har man gennem Realskolerne skabt en talrig Klasse Rekrutter til Statens Bestillinger, til Postvæsenet, Jærnbanevæsenet og Telegrafvæsenet, og det er vanskeligt at skaffe Pladser til alle de Præliminærister, som aarlig produceres her i Landet. Følgen heraf vil blive, at man derigenem mere og mere skaber en Klasse Mennesker, der ikke komme til at indtage de Stillinger i Samfundet, de have ønsket og ventet, og som de have troet sig kvalificerede